

Sygn. akt I ACa 1061/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Lucyna Świdorska-Pilis (spr.)
Sędziowie :	SA Anna Bohdziewicz SO del. Artur Żymelka
Protokolant :	Magdalena Bezak

po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2015 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej (...) w T.

przeciwko U. D.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 24 czerwca 2014 r., sygn. akt I C 262/14,

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Katowicach, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

I ACa 1061/14

UZASADNIENIE

Powódka Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo - Kredytowa w T. w dniu 12 grudnia 2013 r. wniosła do Sądu Rejonowego w T. pozew przeciwko U. D. o zapłatę kwoty 75 433,92 zł z ustawowymi odsetkami od 5 grudnia 2013 r. oraz o zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu powódka wskazywała, że jest w posiadaniu weksla własnego, który nie został wykupiony w terminie zapłaty, to jest w dniu 26 listopada 2013 r., stąd też wniesienie pozwu stało się konieczne.

W dniu 19 grudnia 2013 r. oryginał weksla został zdeponowany w depozycie sądowym Sądu Rejonowego w T.. Kserokopia weksla, potwierdzona za zgodność z oryginałem, nie została sporządzona.

Postanowieniem z dnia 30 grudnia 2013 r. Sąd Rejonowy w T. stwierdził swą niewłaściwość i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Katowicach. Wraz z aktami nie został przekazany weksel.

19 marca 2013 r. Sąd Okręgowy w Katowicach wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, uwzględniający w całości żądanie pozwu. Od tegoż nakazu zarzuty wniosła pozwana.

Wyrokiem z dnia 24 czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy w Katowicach utrzymał w mocy nakaz zapłaty Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 19 marca 2014 r. sygn. akt I Nc 67/14.

W motywach swego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy podniósł, że badał czy powódka miała prawo wypełnić weksel i w jaki sposób, czy dokonano tego w sposób prawidłowy. Nieprawidłowość wypełnienia weksla nie została wykazana. Pozwana nie zakwestionowała zawarcia umowy pożyczki i powstania zadłużenia. Doszło do wypowiedzenia umowy pożyczki, miało też miejsce wezwanie pozwanej do zapłaty. Twierdzenia podane zarzutach na temat wysokości zadłużenia pozwanej nie zostały niczym poparte. Odnosnie odsetek to termin zapłaty został na wekslu oznaczony na 26 listopada 2013 r., nie było zatem przeszkód, aby powódka domagała się odsetek od 5 grudnia 2013 r.

Od powyższego rozstrzygnięcia apelację złożyła pozwana, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów postępowania.

Skarżąca zarzucała:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miały istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. art. 227 kpc i 233 kpc poprzez dowolną i wybiórczą ocenę zebranego materiału, a w konsekwencji naruszenie nakazu wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, co dotyczy przede wszystkim bezzasadnego pominięcia osobowych wniosków dowodowych pozwanego, co doprowadziło do nie rozpoznania wszystkich istotnych okoliczności sprawy, w szczególności uwolnienia pozwanego od odpowiedzialności poprzez polisę ubezpieczeniową i ustalenia zawarte przez powoda z pozwanym;
2. naruszenie przepisów postępowania, które miały istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 493 § 1 kpc, poprzez bezzasadne pominięcie wniosków dowodowych, pomimo zezwolenia przez Sąd Okręgowy na replikę pozwanego na odpowiedź na zarzuty, a tym samym pozbawienie pozwanego prawa obrony;
3. naruszenie przepisów postępowania w szczególności art. 495 § 2 kpc poprzez utrzymanie w mocy wadliwego nakazu zapłaty zasądającego odsetki przy pominięciu postępowania dowodowego w zakresie zbadania winy pozwanego w kwalifikowanym opóźnieniu i dopuszczenie tym samym do wystąpienia przez powoda z nowym roszczeniem (o odsetki za opóźnienie) zamiast pierwotnego (o odsetki za zwłokę);
4. pozbawienie pozwanego prawa obrony poprzez odmowę przesłuchania pozwanego w drodze pomocy sądowej, pomimo złego stanu zdrowia, co zostało wykazane zaświadczeniem lekarskim;
5. pozbawienie pozwanego prawa obrony poprzez odmowę doręczenia załącznika nr (...) tj. potwierdzenia nadania wekslowego, którego pozwana nigdy nie otrzymała;
6. pozbawienie pozwanego prawa obrony poprzez odmowę przesłuchania jej w charakterze strony, przy jednoczesnym dopuszczeniu dowodów w postaci załączonych do pozwu dokumentów poświadczonych zostały z naruszeniem art. 129 § 2 kpc, podpisanych przez „referenta do spraw windykacji A. K.”, którego rola procesowa jest pozwanemu nieznana, a tym samym mających jedynie walor oświadczenia powoda, nie zaś dokumentu w sensie procesowym, także z tego powodu, że poświadczenie znajduje się też ponad osnową poświadczanego dokumentu, nie zawiera daty, ani miejsca, co stanowi istotę poświadczenia;
7. nierozpoznanie istoty sprawy, poprzez zignorowanie, zaniechanie rozpoznania i nieuzasadnienia zarzutów pozwanego, co jest usprawiedliwione okolicznościami wskazanymi w uzasadnieniu apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja winna odnieść skutek.

Całkowicie nieuprawnione jest twierdzenie Sądu pierwszej instancji, jakoby badał czy powódka miała prawo wypełnić weksel i w jaki sposób i czy dokonano tego w sposób prawidłowy. Jak wynika z akt oraz notatki urzędowej (K- 196) oryginał weksla złożonego w sprawie Sądu Rejonowego w T., nie został przesłany wraz z aktami do Sądu Okręgowego w Katowicach i nadal znajduje się w depozycie w Sądzie Rejonowym w T.. Sąd pierwszej instancji nie mógł zatem dokonać oceny weksla, w każdym razie nie wynika to w żaden sposób z akt sprawy.

Zgodnie z treścią art. 485§ 2 kpc sąd może wydać nakaz zapłaty przeciwko zobowiązanemu z weksla, czeku, warrantu lub rewersu należycie wypełnionego, których prawdziwość i treść nie nasuwają wątpliwości. Z tego typu roszczeniem niewątpliwie mamy do czynienia w rozpoznawanej sprawie. Tym samym skoro Sąd Okręgowy nie dysponował wekslem, to rozpoznając niniejsze żądanie pozwu nie był władnym do wydania nakazu zapłaty. Przed wydaniem nakazu Sąd ma obowiązek bowiem zbadać oryginał weksla, a tego Sąd niewątpliwie nie uczynił. Dołączona do pozwu kserokopia, potwierdzona za zgodność z oryginałem przez referenta ds. windykacji panią A. K. (K-3), w żadnym wypadku nie zastępuje oryginału weksla i nie mogła stanowić podstawy dla wydania nakazu zapłaty na podstawie art. 485§ 2 kpc, co słusznie zarzuca apelacja.

Wobec niedopuszczalności wydania w okolicznościach sprawy nakazu zapłaty, nieuprawnione było również wydanie wyroku odnoszącego się do tegoż nakazu. Sytuacji nie zmienia fakt, iż w zarzutach pozwana powoływała się na łączący strony stosunek podstawowy. Roszczenie z weksla pozostaje takowym, nawet w sytuacji gdy podniesione zostaną zarzuty odnoszące się do stosunku podstawowego, co ma miejsce przypadku weksla in blanco, a z takowym mamy do czynienia w sprawie. Wystawienie i wręczenie wierzycielowi weksla gwarancyjnego ma na celu, aby wierzyciel w razie niezaspokojenia go w umówionym terminie płatności miał prawo skarżyć dłużnika na podstawie wręczonego mu weksla, zamiast skarżyć go na podstawie zasadniczego zobowiązania. Zarzuty dotyczące samej umowy pożyczki oraz samego stosunku podstawowego mogą być podnoszone w ramach rozpoznawania żądania opartego jedynie na płaszczyźnie wekslowej, ale w takiej sytuacji sąd o tyle tylko sięga do łączącego strony stosunku podstawowego, o ile bada prawidłowość wypełnienia weksla in blanco z deklaracją wekslową. Jednakże wyrok utrzymujący w mocy nakaz zapłaty z tak wypełnionego weksla nadal jest wyrokiem odnoszącym się do roszczenia wekslowego, chyba że (np. wskutek wykazania w toku procesu, że roszczenie wekslowe nie istnieje) powód zmieni podstawę faktyczną swego żądania, co w sprawie niewątpliwie nie miało miejsca.

W sprawie wydany został wyrok utrzymujący w mocy nakaz zapłaty uwzględniający roszczenie wekslowe, a z motywów wyroku - gdzie podano, że nieprawidłowość wypełnienia weksla nie została wykazana - uznać należy, że wyrok odnosi się do roszczenia wekslowego. Wobec braku samego weksla uznać należy że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy, która w tego typu sprawach sprowadza się do oceny prawidłowości wypełnienia weksla. Z tego samego względu całe przeprowadzone postępowanie dowodowe, które sprowadza się do oceny wypełnienia weksla, wymaga powtórzenia.

Z przedstawionych względów na podstawie art. 386§4 kpc orzeczono jak w sentencji.